Library of the
UNITARIAN SCHOOL
FOR THE MINISTRY
Berkeley, California

Cenzurat.

XLVI. évf. Cluj, 1936. december 12. szám

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTŐJE
KIADJA A DÁVID FERENC

Alapitotta: DR. BOROŞ GYÖRGY.

KARÁCSONYI IMA.

Minden időknek s sziveinkben a napfelkeltének Istene, áldjuk nevedet a régi történetért, amely dicsőségével mindenkor megérintette az emberek szivét s számunkra is történetté lett. Dicsőitünk Téged az örömhírért, melyet csodálatos gyermeked hozott nekünk.

A csecsemőre gondolunk, a kicsinyre és ártatlanra, amint a jászolbölcső szénáján türelmes állatok között fekszik, az állatok csendes lélegzése altatódala. Imádkozunk Hozzád, tégy olyanokká, akik a ránk bizott életet megbecsüljük, gondatlanságból, rossz indulatból vagy hiuságból oktalan állatot, még csak egy madárkát is meg nem sértünk; ellenben minden ártatlanság iránt legyünk érző szivüek s tudjunk örvendeni hűséges teremtményeid barátságának.

A Várakozás Éjszakájára emlékezünk, a zajra, a lótásfutásra, mikor Mária az édes anya az utasok gyors lépéseinek dobogására s a vendéglő durva lármájára figyel. Imádkozunk minden születendő csecsemő anyjáért, minden kis csecsemő iránt az emberek gyöngédségéért s vállaljuk elitélését mindazoknak, akik a rohanó tömegélet vak törtetésében kicsinyek pusztulását okozzák.

A bölcsek emlékét idézzük fel, kik követve a csillagot, ajándékot hoznak a csecsemőnek. Imádkozunk azért, hogy az ég és föld titkainak megfejtésével nyert erőt és tudást e világnak ne kárára, hanem hasznára értékesitsék az emberek, hogy ne pusztitsák, hanem oltalmazzák az életet. Imádkozunk, hogy a jövendő gyermekei kerüljék el a háboru átkait s az emberek fiai a Világosság Városában találkozzanak egymással.

Életrekelnek elménkben a pásztorok, akik napi kötelességeink elvégzése után, künn tanyázva a mezőn, hallották a

Berkely California, America.
Unitarian College for the Ministry

világ örömüzenetét. Imádkozunk, minden küzdő munkás emberért, akiknek fáradt karokat és lábakat s a munka hosszu óráit jelenti a karácsony boldog időszaka. A szeretet igénytelen jelei keressék fel és vigasztalják meg őket. Imádkozunk azokért, akik nyomorban vannak, mert senki sem hivta munkába. Legyen az emberi segités menedékük s keljen uj remény az egész világon.

Gondolunk azokra, akik a messziségben halkan zengeni hallották a szent éjszaka énekét. Imádkozunk azokért, akik kedves otthonuktól távol idegenben töltik a karácsonyt. Akikre elmult boldog évek leplét boritja az éjszaka mennyei dallama. Ha van is szivükben egy-egy bánatos szöglet, akkor is gyujtsák fel benne a türelem, szivesség és hálás emlékezet gyertyáit. Hogy elszigeteltségünk adja tudtul s szétszaggatott társadalmunk mutassa meg, hogy miként köt össze a szeretet.

Istene minden időknek s a mindeneket átható világosságnak, áldjuk szent nevedet; s az égi seregek sokaságával s a törpe földiek nagyságával dicsőitünk Téged, mondván: „Dicsőség a magasságban Istennek s e földön a jóakaratu embereknek békesség. A Ch. Registerből: Kiss S.

Karácsonyi emlék.

Ha soha egyébkor
Eszembe se jutna:
Karácsony estéjén
Hazaszállnék mindig
A mi kis falunkba!

Ha soha egyébkor
Rá sem emlékezném:
Karácsony estéjén
A mi kis házunkat
Mindig földkeresném!

Ha máskor eszembe
Sohsem is jutnának:
Karácsony estéjén
Örökké áldanám,
Az édesapámat,
Az édesanyámat! Szabolcska Mihály.

Isten dicsősége.

Dicsőség a magasban Istenünknek.
Dicsérje a föld és a nagy ég,
Ki egy szavával hiva létre mindent
S pillantásától függ ismét a vég.
Ő az erő, tudás, gyönyör egésze.
Részünk csak az árny, melyet ránk vetett,
Imádjuk őt a végtelen kegyért, hogy
Fényében ily osztályrészt engedett.
Megtestesült az örökös nagy eszme,
Im a teremtés befejezve már,
S az Úr mindentől, mit lehelni enged,
Méltó adót szent zsámolyára vár.

Madách: Az ember tragédiájából.

Karácsonyi himnusz.

Dicsőség a magasságos mennyben Istennek, e földön békesség és az emberekhez jóakarat. Luk. 2, 14.

A karácsonyi szent ünnepek lelkünket bensőséges, mély érzésekkel töltik be. Valami áldott kiegyenlitődés gondolata foglalja el a lelkünket. A sok szorgos munka után eljött a pihenésnek, elmélkedésnek és magábaszállásnak az időszaka. A gazdaembert a bekövetkezett téli időszak hazaszoritotta a mezőről s a megfogyatkozott munkája közben inkább marad ideje arra is, hogy a lélek magasabb kérdéseivel állandóbban, kitartóbban és behatóbban foglalkozzék. A lélek megszólal. Számon kéri önmagától, hogy mit cselekedett. Fel tudott-e emelkedni a muló rögtől a magasba, az ég felé, mint a pacsirta, amely oly csodálatos, oly elragadó bájjal dalolta Isten dicsőségét, amikor a szántóvető ember jámborul kérődző teheneivel huzta a barázdát? Vajjon tudott igaz szivvel hálát adni az Istennek, midőn a kert és mező dusan ontotta áldását? Megtudott-e nyugodni Isten bölcs akaratán, mikor reményeiben, számitásaiban csalódott? Oh, a karácsonyi szent ünnep nemcsak a határtalan örömnek, hanem a számonkérésnek is alkalma. Volt-e szeretet, odaadás tebenned a szent ügyek, a templom és iskola ügyei, községed, hittestvéreid érdekei iránt. Elfeledted-e, hogy nem az megy be az Isten országába, aki mondja: Uram, uram, hanem aki cselekszi az én mennyei atyámnak akaratát. Isten dicsőségét csak jó tettel tudjuk kifejezni, olyan jó tettel, amely a szivnek tiszta és igaz érzületéből fakad. A karácsony pedig csak akkor lesz igazi öröm, ha tiszta szivvel, egész lélekkel Istenhez fordulsz, s az embertársaidnak igaz érdekei, vallásodnak, a te népednek minden érdekei sziveden nyugszanak. Ez a hódolat megadja lelked számára a benső békét. Aztán békében leszel embertestvéreiddel s a te jóakaratod fölébreszti a mások jóakaratát is; a jóakaratu békesség forrása leszen minden szépnek, nemesnek és nagynak. A békességes szeretet áldott napja uralkodjék fölöttünk. Üzze el mi közülünk a viszálynak és félreértésnek minden jelenségét, még csak az árnyékát is. És zengjen a földön, az égen, a szivben a magasztos himnusz: „Dicsőség a magasságos mennyben Istennek, a földön békesség és az emberekhez jóakarat". *B. P.*

Dr. Hirschler József prelátus, kanonok halála. A római katolikus egyháznak nagy gyásza van. November hó 16-án meghalt Dr. Hirschler József, az egyház egyik legnagyobb papja. Az elhunyt főpap nagymüveltségü, emberszerető, más felekezetüekkel is békességben élő ember volt. Egyháza épitésében hervadhatatlan érdemeket szerzett. Legkiválóbb alkotása a Marianum, amely nemcsak Cluj legszebb épülete, hanem egyik legkiválóbb nevelőintézete is. Temetése nov. 18. volt a főtéri Szent Mihály templomból, melyen egyházunk is képviseltette magát. Halála nemcsak a r. kath. egyháznak, hanem általában az egész magyarságnak szomoru veszteséget jelent.

Ütő Áron
1876—1936

Jellegzetes képviselője volt a székely életrevalóságnak. Békében a közigazgatásnál szolgált. A közhatalom megváltozása után, mint Treiscauni vármegye utolsó árvaszéki elnöke vált meg hivatalától. Az uj világ beköszöntése után is itthon maradt apái földjén. Nem kacsintgatott át a határon, nem sopánkodott a multon, hanem uj munkabarázdába állt. Kereskedőnek csapott fel s e mesterséggel és lelkiismeretes buzgalmával nemcsak tisztességes megélhetést biztositott magának és családjának, hanem szép vagyont is gyüjtött. Segitett magán s Isten is megsegitette.

Intézetünknek volt valaha szorgalmas növendéke. Ez év tavaszán ülte néhány osztálytársával egyetemben 40 éves érettségi találkozóját. Az őszinte, egyenes lelkü, tiszta jellemü, becsületes, munkás embert általános szeretet és közmegbecsülés övezte. A bizalom különféle egyházi és világi tisztséggel tüntette ki. Egyházi Főtanácsunk tagja, a treiscauni-i unitárius egyházkör felügyelő gondnoka, a Sf.-Gheorghe unitárius egyházközség főgondnoka, a „Sf.-Gheorghei Takarékpénztár" igazgatóságának tagja volt, a köri D. F. Egyletnek pedig sokáig elnöke s minden tisztében az őt jellemző nyiltsággal és becsületes lelkiismeretességgel járt el.

Nov. 16-án halt meg, életének 61-ik évében. Özvegye, két leánya, egy unokája és nagyszámu rokonsága gyászolja, Ütő Lajos, a cluji unitárius egyházközség kántora és az elemi leányiskola igazgatója benne testvérbátyját veszitette el. *(ma)*

Akik meghaltak, a Krisztusban támadnak fel. Thes. 4, 16.

Mi tudjuk, hogy földi házunknak hajléka elbomol, épületünk leszen Istentől, tudniillik: nem kézzel csinált házunk, hanem örökkévaló a mennyben. *2 Kor. 5, 1.*

Nem hagylak titeket árvákul, eljövök ti hozzátok. *Ján. 14, 18.*

Dr. Zsakó István.

A budapesti lapokból értesültünk, hogy Dr. Zsakó István egészségügyi főtanácsost, az angyalföldi állami elme- és ideggyógyintézet igazgató-főorvosát a lipótmezei állami elme- és ideggyógyintézet igazgató-főorvosává nevezték ki. Ezt a jelentős állást Dr. Fabinyi Rudolf töltötte volt be, aki szintén transilvániai ember volt s aki nemrég elhunyt. Dr. Zsakó Istvánban nemcsak egy elsőrangu tudós, egy kiváló szervező tehetségü szakember, hanem a szenvedő emberiség egyik leggondosabb, legönzetlenebb orvosa állott a nagyhirü intézet élére.

Dr. Zsakó István egészségügyi főtanácsos, a lipótmezei állami elmegyógyintézet uj igazgató-főorvosa.

Dr. Zsakó István 1882-ben, Alba-Iulian született. Középiskoláit Clujon, az unitárius főgimnáziumban végezte. E városban végezte egyetemi tanulmányait is. Még egész fiatalon Dr. Lechner Károlynak, a kitünő ideg-, elmeorvostanárnak a tanársegédje lett. Cluji egyetemi tanársegédi müködése idejében már felismerték Istentől adott csodálatos képességeit. Az elme- és ideggyógyászat szerencsétlen betegei ő benne biznak a legjobban, mert benne *a jó orvos* mellett mindenki, még a legelégedetlenebb beteg is, *megérezte a szenvedővel együtt érző jó embert.* Ezután 18 esztendőn át a Diciosânmartinban létesitett elmekórházban, a családi ápolási telepen végezte emberszerető munkáját. A háboruban kezdettől végig részt vett, mint orvos. Orvosi nagy elfoglaltsága mellett időt szakitott az egyházi élet emelésére, támogatására is. Egyletünknek mindig buzgó tagja volt, ügyünket cikkeivel és felolvasásaival hathatósan támogatta. 1927-ben meghivták Budapestre az angyalföldi ideg- és elmegyógyintézet igazgató-főorvossá. Ebben az intézetben Dr. Zsakó István nyitotta meg és fejlesztette a Dr. Seely Árpád által kezdeményezett elmegyógyintézeti muzeumot, amely az országban egyedülálló a maga nemében. Ez az intézet Dr. Zsakó igazgatósága alatt ülte meg ezelőtt három évvel félszázados jubileumát, amely alkalommal a kiváló orvos szerkesz-

tésében rendkivül tartalmas emlékkönyv jelent meg. Dr. Zsakó szakkörökben elismerést vivott ki magának az elmekórnak körébe vágó könyvével, a szakcikkei pedig elismertek nemcsak a magyar, hanem a külföldi szakirodalomban is.

Örömmel jegyeztük fel ezeket a hézagos eseményeket egy Istentől megáldott életpályából. Örvendünk, hogy egy igazi lelkiismeretes tehetség méltó elismerésben részesült. Orömünhöz azonban büszkeség is vegyül, mert a kiváló férfiu, az elismert tudós, a páratlan szeretettel és türelemmel megáldott emberbarát, a mi sorainkból került ki. Büszkén hivatkozhatunk rá, hogy ő is unitárius.

Véletlen találkozás.

A Rapid II. o. fülkéje zsufolásig telve. Egy nő az én számozott helyemmel szemben ül és hatoldalas képeslapját nézegeti. Feltünt, hogy a kabátja az én helyem sarkába van felakasztva, tehát az enyémet fel kell dobnom a poggyásztartóba. Pár perc mulva megjelenik egy ur és a nőt kitessékeli a helyéből. Ez nekem még csak látvány volt, mignem a hölgy egy határozott lépéssel a kabátja mellé le nem telepedik és engem ki nem szorit az ülés szélére, ami éppen csak kényelmes nem volt. Nem sokáig maradtam kényelmetlen helyzetemben mert utitársam, aki más fülkében kapott helyet, hasonlóan kényelmetlent, azt a jó tanácsot adja, hogy menjünk az étkezőbe. Itt már kényelmesen ültünk és repült a Rapid és az idő. Végül eljutottunk a braşovi állomásig. Remélve, hogy most már lesz helyem, visszatértem s nagy tetszésemre, a fülkében csupán két férfi és egy nő, aki szemben ült az én helyemmel.

Pár perc mulva a kedves és nagyon élénk kis nő bátortalanul hozzám szól: „Én hallottam a püspök ur beszédét Braşovban. Nekem tetszett, amit a nőknek felelt az uj templomban". Ez a kellemes bevezetés gyorsan sorakoztatta fel az uj adatokat.

— Én Braşovtól elég távol lakom, de mihelyt értesültem, elhatároztam, hogy bemegyek a felszentelés ünnepére. Ott voltam és most már szabadon fogom hallgatni az unitárius papot, pedig nem vagyok unitárius.

Ez még jobban felcsigázta érdeklődésemet.

Utitársam nem várt sok biztatást. Megtudtam, hogy négyen vannak nőtestvérek. A kisebbik még csak tizenötéves s a nagyobbak nevelték föl, mert az édesanyjuk meghalt, mikor a kisebbik csak két éves volt.

Érdeklődésem tovább tartott, s megtudtam, hogy az anyja született unitárius volt, de az ura kedvéért átállott az ura vallására.

Ugy tetszett, mintha kedves utitársam szeretné enyhiteni

anyja hibáját azzal, hogy ő minden alkalmat felhasznál a vele született unitárius hajlam kielégitésére. Még azt is kifejezte, hogy szegény anyja is bánta, hogy elhagyta ősei vallását.

Ennyi bizalmasság már feljogositott további érdeklődésre. A családról kiderült, hogy nem volt unitárius pap a községben, ahol szülői laktak, tehát nem volt részük papi gondozásban.

Utunk elvált, de a kapcsolatot folytatni fogja az *Unitárius Közlöny*, mert utitársam hálásan fogadta az igéretet, hogy ezt az irásos apostolt küldeni fogjuk a nevére.

Én tovább folytattam az elmélkedést és kérdeztem magamban: vajjon hányat lehetne megmenteni, ha nemcsak a „Véletlen találkozásra" volnának bizva az elszórtan élő unitárius hivek?...

A Dávid Ferenc Egylet kulturdélutánjai.

Egyházunkban már régóta hiresek azok a kulturdélutánok, melyeket a D. F. E. a püspökné őméltósága személyes vezetésével a püspöki lakásban rendez. Ezek a kulturdélutánok a legmagasabb müvészi szinvonalon állanak és felekezeti különbség nélkül nagy és előkelő közönséget vonzanak. A jelen évszaki kulturdélutánok müsora a következő:

I. December 4-én: 1. Költeményeiből felolvas: Ürmösi Károlyné. 2. Godard: Berceuse. Massenet: Elegia. Cello: Prof. Lazar. Zongora: Ütő Mária. Ének: P. Boros Irén. 3. Chopin: Scherzo. 4. Csodabogarak. Felolvasás: Sz. Szappanyos Gabriella. 5. Dvorak-Kreisler: Slavische Tanzweisen. Paganini: XIII. Caprice. Hegedün előadja: Diviaczky Mária. Zongorán kiséri: Ütő Mária. 6. Mozart: Susanna áriája a „Figaro lakodalmá"-ból. Énekli: S. Czeglédy Emma. Zongorán kiséri: Dr. Dóczy Zoltán.

II. Január hó 8-án: 1. Felolvas: Dr. Abrudbányay Ede. 2. Quartett: Lakatos vonósnégyes. (Lakatos, Dr. Ihász, Dr. Holló, Mestitz). 3. Énekel: Hihn Irén. 4. Verseiből felolvas: Reményik Sándor. 5. Zongorán játszik: P. Szentmártony Kálmánné. 6. Énekel: Solymosán Magda.

III. Március hó 8-án: 1. Felolvasás: Báró Huszár Pálné. 2. Hegedün játszik: Ifj. Márkos Albert. 3. Költeményeiből felolvas: Kabos Éva. 4. Énekel: P. Boros Irén. Zongorán kiséri: Ütő Mária. 5. Verseiből felolvas: Szabédi Székely László. 6. Zongorán játszik: B. Zsembery Elvira.

IV. Április hó 2-án: 1. Felolvasás: Janovicsné Poor Lily. 2. Zongorán játszik: Sárossy Rózsi. 3. Énekel: Sántha Ilonka. 4. Szabadelőadás: Dóczyné Berde Amál. 5. Hegedün játszik: Kouba Paula. Zongorán kiséri: M. Rohonczy Mária. 6. Verseiből felolvas: Gy. Pap Sándor. 7. Énekel: M. Lévay Ilonka. Zongorán kiséri: M. Rohonczy Mária.

Kezdete délután fél 6 órakor (a püspöki lakásban). Calea Marechal Foch 7. Minden érdeklődő szivesen látott vendég.

Zürzavar a világon.

A mai embernek soha sincsen nyugodalma, mert mindig attól fél, hogy a világon valami nagy szerencsétlenség fog történni. A nagy világháborunak már rég vége van s mégis ugy érezzük, mintha valami nagy veszedelem fenyegetne. A háboru előtti időkről mindenki ugy beszél, mint ama „békebeli" állapotról. A békekötés jogilag befejezett tény, *de a lelkek békéjének áldott ideje még nem érkezett el.* A lelkeknek állandó aggodalmát fokozták az utóbbi időben a spanyol események. Spanyolországban, amint tudjuk, a királyságot megbuktatták s a királyság helyett bolsevista (kommunista) köztársaságot létesitettek. A bolsevista uralom hadat üzent a vallásnak s a spanyol katholikusokat kimondhatatlan kegyetlenséggel üldözte és irtotta. Ezért a vallásos és királypárti spanyolok fölkelést szerveztek a vallásüldöző kormány ellen és többször megverték a kormánycsapatokat s most Madridban ömlik a vér a főváros birtokáért, melynek sok középülete romhalmaz. A hazafias és vallásos fölkelők nagy sikerére az orosz bolsevisták a spanyol kormány segitségére siettek, a spanyol vallásos fölkelőket pedig burkoltan Olasz- és Németország segitették. Azonban a német és olasz segitségnek vége lett hamar, mert más európai hatalmak megakadályozták ebben. Igy Spanyolországban dul a polgárháboru, naponta százak hullanak el testvérkezek golyójától, s a halálos itéletek száma elképesztően sok naponta. Európa pedig, amely reszket a bolsevizmus veszedelmétől, ölbetett kézzel nézi a rettenetes vérfürdőt, amely mindennap kegyetlenebbül szedi áldozatait. Az európai keresztténység nem tud testvérei segitségére sietni, nem tud rendet teremteni. A keresztténység magasztos elvei nem tudnak érvényesülni, hanem az ős pogányság kegyetlen eszméi az uralkodók. Vigyázzunk tehát addig, amig rend van. Becsüljük meg a rendet, segitsük embertársainkat, társadalmi intézményeinket, főképpen pedig egyházunkat. A rendet, az egyházat össze lehet ontani, mintahogy azt Spanyolországban teszik, de megteremteni, ujraalkotni rendkivül nehéz. Vigyázzunk! Őrizzük meg ősi intézményeinket; támogassuk azokat, mert azok jelentik a mi számunkra a rendet, a fejlődést, a békét, az életet . . .

*

A fejlődő életnek a feltétele a béke, nyugodt, biztos külső viszonyok, az erkölcsi igazságnak minden téren való érvényesülése. A külső nagy események hatása igen gyakran befolyásolja a falusi embereknek az életét is. Amikor az embereknek megrendül a hite az erkölcsi világrendben, mindenütt zürzavar, viszály és szerencsétlenség áll elő. Igen gyakran találunk oly jelenségekre, amikor „atyát fiu s testvér a testvért elad", mikor egyik ember nekitámad rokonának, fajtestvéré-

nek és mindenre képes, csakhogy neki árthasson vagy magának pillanatnyi előnyőket szerezhessen. A mi népünknek rendkivül sok erénye van: kitartó, munkás, tiszta, telve van tehetségekkel, de van egy nagy átka, egy kimondhatatlan balvégzete, egy megbocsáthatlan bűne: bosszuból, haragból, hiuságból vagy önérdekből mindenre képes. Képes arra is, hogy szövetkezzék az ördöggel, akármilyen cselekedetre, csakhogy bosszut álljon felebarátján, testvérén, hitsorsosán. Az elvakulás, a bosszuállás rettenetes nagy bűn, nagy kisértő. Az ember önmagát gyalázza meg, amikor ilyeneket cselekszik. Egy igazán erkölcsi alapon álló ember sohasem teszen olyat, ami nem méltó ő hozzá. Jézus nem gunyolta vissza a gunyolódók gunyolódását, nem állott bosszut a rajta elkövetett sérelmekért, hanem szeretettel, önfeláldozással mutatta meg lelkének nemességét. Mindenkivel jót tett, még ellenségeiért is imádkozott. Ő megmutatta, hogy milyen a lelki nemesség. Őt kövessük. Az ő utmutatása legyen életünk vezéreszméje, mert ez hozza meg számunkra és másoknak is, akikkel együtt élünk az örömet, boldogságot, megnyugvást és társadalmi rendet. *B. P.*

PANASZRA?

Panaszra nyilhatik-e ajkam,
Mikor Isten kegyelme rajtam?

Lázas futás és teli átok
Az élet-ut, amin most járok,
Sirás-rivás, teli panasszal,
Eget mérnek rövid arasszal.
Sötétség, teli álom-rémmel
S a nappal, teli furcsa képpel.

Ez az élet már nem is élet,
Mert egészen az ördögé lett.
Ő jár, megy és szalad a földön
Isten ellen mérgét kiöntöm.
Oh, mily jó is szeliden élni,
Békességet nem csak remélni.
De nyugton lenni, csendben, szépen
Az isteni szent rendelésen.

Milyen nagy is vagy örök Isten,
Hogy minket mégsem semmisit meg
Hatalmad, ami oly nagy, oly jó,
Hogy a furcsa, átkos, tántolygó
Embernek is napot adsz, évet...
...Hogy övé lesz az ÖRÖKÉLET...

Oh, nem nyilhatik panaszra ajkam,
Hogyha Isten kegyelme rajtam.

Deva. **KOVÁCS KÁROLY.**

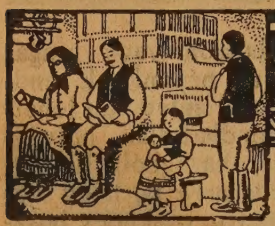

TŰZHELY MELLETT

Karácsony a názáreti házban.

Jézuska egy napon hazafelé mendegélt az iskolából. Havas, téli, hideg nap volt.

De a kis Jézus nem fázott. Subácskája volt annak a báránynak bőréből, amelyet a pásztorok ajándékoztak születése éjjelén; a lábán sarucska, a fején süvegecske.

És ime, amint a gyermek az uton haladt, látott egy koldusasszonyt a názáreti hidon.

Öreg volt az asszony és reszketett a hidegtől. Megkékült vén kezét ölébe kulcsolta és szomoruan nézett.

A kis Jézus látta őt és megállt előtte.

— Asszonynéném, — szólt hozzá — miért ülsz itt a havas kövön?

Amaz pedig felelte:

— Nincs hol megpihennem. Ugy kerültem én a városba, mint a széltől futt töviskóró. Idegen vagyok itten.

Jézus azt mondta:

— Jöjj mihozzánk! A mi hajlékunk meleg...

Amaz pedig felelte:

— Ó, édesajku gyermek! Hiszen ha minden ember gyermek volna, bármely házba is beléphetnék!

És az asszony ülve maradt. Jézus pedig elszomorodva hazament.

Hazaérve benyitott a házba. Otthon találta anyját, Máriát, amint az ablaknál ült és ingecskét foltozott.

— Dicsőség a mennyben Istennek!

S anyjához ment és megcsókolta kezét.

Mária megölelte a gyermeket és mondta:

— Szeretett fiam, tudod-e, hogy ma van születésed napja? Immár betöltötted hatodik évedet.

És amint őt a subácskából vetkeztette, tovább beszélt édesen:

— Mivel szerezzek néked, gyermekem, örömet e napon.

— Anyácskám, — felelte Jézus — csak olyan örömet szerezz nekem, ami néked is öröm! Mert ahol ketten örülnek, az az igazi öröm és ahol hárman örülnek, az a boldog öröm.

Mária felelte:

— Miképpen örvendezhetnénk hárman?

Jézus pedig mondta:

— A hid kövén az uton egy asszony-atyánkfia ül. Szólitsd be őt, mert az én hivásomra nem jön.

Mária elcsodálkozott és mondta:

— Melyik atyánkfia járna erre?

Jézus felelte:

— Nem tudom a nevét.

Mária kérdezte:

— Vajjon ő mondotta-e, hogy atyánkfia?

— Nem mondotta — felelte Jézus.

— Hát akkor honnan tudod, hogy atyánkfia?...

— Érzem.

Mária ekkor kendőt borított fejére s kiment az utra. És megtalálta az asszonyt. Nyájasan megszólította:

— Ki vagy te?

— Koldus vagyok. Kapernaumból tévelyedtem ide, mert homályos már a szemem látása.

S Mária szólt:

— Jer velem!

Az asszony fölkelt és követte Máriát.

Amikor elérkeztek a házhoz, Jézus megnyitotta előttük az ajtót. Mária pedig bevezette az asszonyt, széket tett a tűzhely mellé és mondta:

— A tüzem elaludt, de a fal még meleg. Ülj le!

Az asszony szemérmesen letelepedett és boldog fohászkodással áldotta magában az Urat.

Jézus pedig mondta:

— Anyácskám, a mi atyánkfia talán éhezik is...

Mária felelte:

— Már adok ennie.

Azzal elővette a kenyeret és szelt belőle. Odanyujtotta az asszonynak és mondta:

— Nincs egyebem, asszony-néném. A férjem odavan ácsolni. Ilyenkor nem főzünk.

S a koldus rebegte:

— Ó, áldott óra! Ó, áldott hajlék!

S tört a kenyérből. De a kenyér ölébe fordult, mert nem birta tartani gémberedett ujjai között.

Mária fogta a kenyeret és szeletekre metélte az asztalon. Amig Mária ebben foglalatoskodott, a gyermek Jézus odahuzódott az asszonyhoz. Áhitatosan nézett rá, két kis tenyerébe fogta a koldus kezét és huhukolta, lehelgette.

És mind a hárman örvendeztek. *Gárdonyi Géza.*

Adakozókedvü hittestvéreinkhez. A központi Dávid Ferenc Egyleti irodának az ügymenet gyors és pontos lebonyolitására *szüksége van egy irógépre*. Nagy hálára kötelezné az egyletet, ha valaki egy használható irógéppel megajándékozná.

Meghivó. A Dávid Ferenc Egylet 1936 évi december hó 13-án d. u. 5 órakor az Unitárius Püspökség kollégiumi disztermében tartja évi rendes közgyülését, melyre a tagokat s az érdeklődő közönséget ezennel meghivja az Elnökség. Tárgysorozat: 1. Gyülekezeti ének. 2. Ima. Simén Domokos. 3. Elnöki megnyitó. Dr. Abrudbányay Ede. 4. Gondolatok az unitárizmussal kapcsolatban. Kovács Lajos. 5. Titkári jelentés. Benczédi Pál. 6. Tisztujitás. 7. Esetleges javaslatok.

—

Az olvasók megjegyzései.

Becsüljük meg elődeinket!

A következő levelet vettük:

Tisztelt szerkesztő Úr!

Az Unitárius Közlöny f. évi 10. számában a Treiscaune köri D. F. U. Nőkszövetsége ez évi julius 16-án tartott közgyüléséről „Egy jelen volt" tudósitásában ezt irja: „Calnicon szép uj élet kezdődik." Nincs meghatározva, mire vonatkozik ezen állitás. A calnic-i nők szives vendégszeretetére, vagy a jelenlegi fiatal lelkész nejének bájos szeretetreméltóságára, avagy az egyháztársadalmi életre? Nem azt jelenti-e ezen állitás, hogy Calnicon a tisztességben, szorgalomban megőszült és nyugdijba távozott lelkész alatt nem lett volna semmi egyháztársadalmi élet és most szabad egyet rugni rajta? A nyugdijba távozott lelkész munkásságát elismerte ugy a legalsó, mint a legfelső hatósága. Ő szervezte a D. F. Egyesület kebelében a dalárdát, mely elismerést váltott ki mindenütt, az ő idejében tanulták azokat az énekeket, melyeket most tudnak és énekelnek, kitünő, gazdag programmal rendezett vallásos estélyek voltak; ő szervezte továbbá az ifjusági egyesületet, nőszövetséget s a községben a gazdakört. Szóval a fejlődésre képes egyházi élet nagyon jó alapokra volt lerakva már régebben. Nekünk ezt el nem ismerni mulasztási bün volna, mert előző lelkész felhasznált minden alkalmat egyházépitő munkára.

Egy helybeli.

* * *

Szivesen adunk helyet minden olyan cikknek, felszólalásnak, amely valamely hibát vagy félreértést helyreigazit, mert az igazság ezt egyenesen megköveteli. A jelen esetben azonban

— meggyőződésem szerint — csupán félreértésről van szó. A tudósitónk, midőn azt irja: „Calnicon szép uj élet kezdődik," nem gondolt a tegnapra, a multra, csak a mára. Nem gondolt az elődnek, Kovács Imre ny. lelkésznek és nejének, valamint szolgatársunk odaadó munkásságára, megvetésére, hanem csak a jelenlegi lelkész és neje munkásságára. Valahogy ugy gondolta s az ugy is van, hogy minden uj hivatásos emberrel uj élet kezdődik. Ez az uj élet azonban nem tagadása a réginek, nem kritikája, nem lebecsülése, mint az uj kenyér, nem ellensége a réginek. De midőn az uj kenyérért hálát adunk az Istennek, akkor csakugyan nem szabad megfeledkeznünk a tavalyiról sem. Mert a régi kenyér is a tavaly, vagy még azelőtt — uj volt. És ha régentén kenyér nem lett volna, ma nem tudnók élvezni az ujat, mert meghaltunk volna. Azaz, ha ezelőtt nem lettek volna népünknek önfeláldozó, munkás, szakavatott tanitói és papjai, akkor nem volna, ahol „szép uj élet kezdődjék." Habár — ismételten megjegyezzük — tudósitónknak nem volt célja a korábbi belsőemberek munkájának lekicsinylése, mégis csak az a megszivlelendő gondolat nyer polgárjogot e tudósítással kapcsolatosan, hogy a jelen sikerének fölemlitésénél ne feledkezzünk meg a mult szerény és kitartó munkásairól. Szerk.

A naptárak szétküldése megtörtént. A szerkesztőségnél még van készlet. Utánrendelésre azonnal küldünk. A postai szállitás igen költséges s azért kérjük megrendelőinket, hogy lehetőleg alkalmilag sziveskedjenek elvitetni a naptárakat. Központi helyekre alkalmilag még küldünk, hogy szükség esetén rendelkezésre álljon.

A Dávid Ferenc Egylet felolvasó gyülései. A központi D. F. Egylet a jelen évben is megtartotta rendes őszi felolvasó gyüléseit nagyszámu közönség érdeklődése mellett. November hó 8-án d. u. 6 órakor Dr. Boros György püspök tartott vetitettképes előadást az Ószövetség köréből. A képek a Dere bibliájából voltak véve s azok művészi kivitelükkel éppen ugy hatottak, mint a hozzáfűzött szakszerü magyarázat. November hó 15-én a kollégium disztermében Dávid Ferenc halála napján emlékünnepély volt, amelyet az anyaegylet ifjusági tagozattal karöltve rendezett. Ezen Dr. Boros György püspök ur tartott érdekes, az egykori eseményeket méltató bevezető előadót, Szent-Iványi Sándor teol. akad. tanár pedig „Dávid Ferenc és a tömeg" cimen nagyértékü, lélektani alapokon nyugvó felolvást tartott, kitünően sikerült szavalattal pedig Székely Gyula papnövendék és Pap Domokos VIII. gimn. tanuló müködtek közre, a Teol. Akad. dalárda (Ütő Lajos tanár vezetésével) és a főgimn. énekkara (Péterfy S. tanár vezetésével) igazán emlékezetessé tették az ünnepélyt egy-egy jól sikerült darab előadásával. November hó 16-án pedig Gálfi Lőrinc teol. akad. tanár tartott vetitettgépes előadást az újszövetségi történetek köréből. A különböző művészek által ké-

szitett képek a hozzáfüzött magyarázattal a nagy közönségre mély hatást gyakoroltak. Végül november hó 27-én Tóth István festőművész a keresztény templomstilusról tartott nagyszerü előadást, remek képekkel mutatva be az egyes világhirü templomokat.

Nicoleni egyházközségünk f. évi november hó 22-én tartotta Dávid Ferenc emlékünnepélyét a templomban, az egyházközség minden tagjának lelkes részvételével. A tartalmasan összeállitott műsor a következő volt: Imát és egyházi beszédet mondott Bede Emil I. G. Ducai segédlelkész. A műsor folyamán ugyanő egy művészi énekszámmal lepte meg a közönséget. Előadást tartott a nagy Dávid Ferencről Péterffy Gyula főgimnáziumi zenetanár. A közönséget lelkes szavakkal köszöntötte Dr. Elekes Domokos köri felügyelő-gondnok. Az énekvezéri tisztet Fazakas Sándor I. G. Ducai énekvezér igazgató-tanitó töltötte be. A műsor folyamán szépen szerepeltek az iskolásgyermekek kétszólamu énekkel és szavalatokkal, mig az Ifjusági Egylet tagjai szintén szép, lelkes költemények elmondásával tették változatossá az ügyesen összeállitott műsort. Az emlékünnepély megrendezése Török Elek lelkész és kedves neje érdeme. Illesse e helyről is őket a leghálásabb és legigazabb elismerés.

Az I. G. Ducai főgimnáziumban berendezett vendégszoba cserkészkiszolgálással az átutazók szives rendelkezézésére áll.

Ütő Lajos: A Nébó hegyén. Temetési beszédek. Az utóbbi napokban érkezett hozzánk a csinos kiállitásu, szép kötet, amely Ütő Lajosnak hangulatos temetési beszédeit tartalmazza. Ezek a beszédek teljesen elütnek a szokásos temetési beszédektől. Inkább hangulatos emlékbeszédeknek, nekrologoknak látszanak. Az élet felleges, borus jeleneteit, a lélek fájdalmas benső gyötrődéseit, a könnyekkel teljes, kétségbeejtő pillanatait festi erősen szines, magával ragadó irállyal. Nem sokat gondol a vigasztalásra, inkább együtt sir a sirókkal s talán éppen ezáltal férkőzik hallgatóinak, olvasóinak szivébe. Ami azonban a halál után van, arra csak egy nehány mondattal utal s inkább reményt ébreszt, mint az erős hit mélységét és biztonságát tárja előnkbe. Azonban a sok finom hangulat, sok könnyes meglátás és nemes páthosz, amely a könyvön végig vonul, valóban kedvessé és érdekessé teszik e könyvet.

Aki ti közületek bűn nélkül való, az vessen először rá követ.
Ján. 8, 7.

Ha azt mondják, hogy bűn mi bennünk nincsen, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mi bennünk. II. Ján. 1, 8.

Akaratom van a jóra, de hogy azt elvégezzem, erőm kevés.
Róm. 7. 18.

Az Isten megfizet kinek-kinek az ő cselekedetei szerint; a jókat megjutalmazza, a gonoszokat pedig megbünteti. Róm. 2, 6.

Simén Dániel egyházi beszédei és ágendái. Az egyházi irodalomban az egyházi beszédirás nagyon termékeny s ma a nagy világkrizis és átalakulás idejében nem egy kritikus a ma sok képmutatás eredményének tartja a jelen állapotot, amely képmutatás szerintük kifejezésre jutott a gyakori tényben, hogy a keresztény prédikátor a szószékről káprázató stilusban vizet prédikált s alig hagyta el a szószéket, ő maga bort ivott. Nem vitatjuk az állitás igazságát, de beismerjük, hogy a megjelent beszédekben széles e világon sok nagyon selejtes van.

Simén Dániel lelkész beszédei és ágendái őszinte, tiszta, nemes, sőt fenkölt lelki forrásból táplálkoznak, szépen jutnak kifejezésre s egészséges irányban inditják el közben megerősödött akaratunkat. Olvasásukkor lelki élményünk támad s érezzük, hogy szokatlan módon fognak meg és az igazi lélek forrásából táplálnak.

Jól tette az „Unitárius Szószék" szerkesztője s a Lelkészkör, hogy ez évi julius—decemberi számban kihozta a szerző, hogy ágendáival kibővitve, egy izléses kötetben közkinccsé tette számunkra e nagy értékeket.

Ezek a lelki termékek kiváló nyereséget jelentenek a magyar teológiai irodalomban. A külön kötetet iró 55 leus árban küldte meg az előfizetőknek. Az érdeklődők forduljanak hozzá: Simén Dániel unitárius lelkész, Lupeni. Judeţul Hunedoara. *K—k.*

Earl Morse Wilbur: *The Grave and Monument of Faustus Socinus at Luslawice.* Wilbur tanár az utóbbi időben nagy utazásokat tett abból a szempontból, hogy a világon az unitárizmus nyomait felkutassa. Evégből hosszabb időt töltött Lengyelországban is az ottani unitárius történet tanulmányozására, különösen az unitárizmus egyik nagyon jelentős uttörőjének, Socinus Faustusnak élete, tanitásainak tanulmányozására, valamint befejezte azt a munkát, amit a világ unitáriusai még a béke idejében megkezdettek volt, hogy t. i. emléket állitsanak Socinus Faustusnak. A szép, folyékony irállyal megirt könyv nemcsak Socinus Faustus történetét és sirhelyének történetét mondja el, hanem sok képet is közöl ezekre vonatkozólag. *(bp.)*

Rovatvezető: *Ifj. Hadházy Sándor.*

Kellemes és boldog karácsonyi és ujévi ünnepeket kivánunk olvasóinknak és munkatársainknak!

„Szántsatok uj ugart!"

Ujult erővel indult meg a munka a székely unitáriusok gazdasági iskolájában.

Jóleső érzés tölti el az ember lelkét, amikor látja a székelység e kis városában összegyült, tudást kereső, tanulni akaró, pirospozsgás arcu, harisnyás székely legénykéket. Valahogy kiérzik ennek a hetven gazdaifjunak egész magatartásából az édes anyaföld iránti rajongó szeretet és a maroknyi székely népnek mindenkiben tiszteletet ébresztő emberi, fají és egyházi öntudata. Mert a székely körömszakadtig ragaszkodni tud ahhoz a darab földhöz, amit apjától örökölt és minden erejével azon van, hogy a már meglévőt még gyarapitani tudja.

A szülőföld iránti szeretet ébrentartására és fokozására, a termőföld szakszerü megmüvelésére és felhasználására, valamint annak a gyarapitását elősegitő módozatok és lehetőségeknek az uj gazdanemzedékkel való megismertetése folytán valóban szinte felbecsülhetetlenül fontos szerepet töltenek be ma a gazdasági iskolák, melyek között a legrégibb az I. G. Ducai Unitárius Gazdasági Iskola. Ebbe eddig az 1931-ben történt megnyitása óta, 176 tanuló iratkozott be és közülök eddig 139 tanulót bocsátott ki sikeres eredménnyel az iskola. Ezek a végzett tanulók, tanulmányaik befejeztével visszatértek falvaikba, az ifjuság vezéreivé, mintaképeivé lettek, szüleik örömére és az iskola büszkeségére.

Az intézet lánglelkü felügyelő gondnokának, dr. Elekes Dénesnek a vezetése alatt az intéző bizottság és a tanári kar minden emberileg lehetőt elkövet a kitüzött cél megvalósitásáért. A gazdasági tárgyak tanitása olyan kiváló szakemberekre van bizva, mint Demeter Lajos igazgató és Boros György tanár. A vallás-erkölcsi nevelést pedig biztositja a helybeli lelkészeknek Lőrinczy István és Ütő Lajos unitárius, Nagy Lajos

református és Orbán János katholikus lelkészek lelkiismeretes közremüködése. Nagyban emelik az iskola szinvonalát a helybeli unitárius főgimnáziumból betanitó tanárok: dr. Szolga Ferenc, Péter Lajos, Balázs Zsigmond, Árkosi László, Molnár István és Péterffy Gyula, valamint Fazekas Sándor igazgatótanitó, akik nagy odaadással látják el a közmüvelődési tárgyak tanitását. Az eredményt külön dicsérettel ismerte el G. Ghemen állami felügyelő is, a most tartott őszi vizsgálata alkalmával. Résztvett az őszi vizsgálatokon és teljes elismerését fejezte ki az elért eredmény felett ugy élőszóval, mint a földmivelésügyi miniszteriumba beküldött irásos jelentésében is.

Az iskolának valóban meg is van a lehetősége, hiszen mintegy ötven holdas mezőgazdasági és egyholdas kertgazdasági területen gazdálkodik. Emellett a gyümölcstermelő gazdasága is nagy lendületet vett, különösen az utolsó két évben, mert a már termő 260 gyümölcsfáján kivül mintegy nyolcezer csemetéből álló oltványtelepet is rendezett most be az iskola, megfelelő szakember és kertész vezetése alatt. Az intézet gazdasági udvarának állatállományával az állattenyésztésre mutatnak példát. A szakoktatásnak a napi beosztása a következő: a tanulók délelőtt öt elméleti órát kapnak, délután pedig két és fél óráig gazdasági-, kertészeti- és mühelymunkát végeznek. Ez utóbbi révén a kerekesmesteri és kosárfonási gyakorlati ismeretekben kapnak kiképzést. A téli gazdasági iskola vezetősége azonban, hogy az áprilisban kezdődő féléves szünetet is oktatással töltse ki, elhatározta a nyári, kertészeti tanfolyam bevezetését, ami ez iskolai tavaszán kezdődik. A kertészeti kiképzésnek nemcsak azok veszik hasznát, akik majd a saját kisbirtokukon fognak gazdálkodni, hanem azok is, akik alkalmazást akarnak nyerni tanulmányaik elvégzése után. Könynyebb az elhelyezkedésük, ha több irányu a kiképzésük. A kertészeti tanfolyam bevezetésére az intézet már megkapta a miniszteri engedélyt és most van folyamatban a tananyagbeosztás jóváhagyása.

A tervbevett és a közeljövőben feállitandó tejfeldolgozó üzemben is oktatást kap az intézet ifjusága. Az iskolából kikerülő ifjak számára, de a székely falu számára is nagyfontosságu az oktatás, amit nagyszabásuan berendezett, szakszerüen vezetett modern tejüzem nyujtani fog.

Az iskola a nyári hónapok folyamán Gyarmathy Piroska okleveles tanárnő vezetésével női gazdasági tanfolyamot rendez. E tanfolyamok minden évben szép eredménnyel végződtek.

Az iskola bennlakásának otthonát az unitárius egyház nagy áldozatok árán teljesen átalakittatta, vizvezetékkel szereltette fel, fürdőt rendeztek be, szép, világos és egészséges termekké változtatta át az ősi épület régi szobáit. Az unitárius gazdasági iskola valóban megfelel a mai nevelési követelményeknek.

A gazdasági iskola ifjusága a főgimnáziumi tanulókkal

együtt él és szeretet fejlődik, erősödik közöttük. Ez a harisnya már nem fogja gyülölni a nadrágot. Ez a nemzedék már uj szellemet visz a székelység életébe. Ebbe az életbe belehinti az iskola azt a magot, melynek a nemes talajból kikelt termése a székely nép minden fiát egymás iránti szeretetre, bizalomra és egymáshoz való ragaszkodásra tanitja. (*B. Z.*)

Uj alapitók. Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy alapitó tagjaink száma szaporodik. Uj 1000 lejes alapitóink lettek: Bölöni Mihály, Ütő Lajos és neje Veress Klára.

Az I. G. Ducai unitárius téli gazdasági iskola növendéke nyerte el a báró Atzél Ede által kitüzött pályadijat. Báró Atzél Ede birtokos az elmult iskolai évben a Gazdasági Egylet támogatásával a négy magyarnyelvü felekezeti gazdasági iskola növendékei számára értékes dijjal jutalmazandó pályatételt hirdetett. A kidolgozandó tételek a következők voltak: 1. Miben látja az illető pályázó gazdasági iskolai növendék, szülei gazdaságának jövedelmét fokozni? 2. Mire forditaná a jövedelmet? 3. Hogyan forditaná az iskolában tanultakat községe gazdasági felvirágoztatására? A pályatétel és dolgozat megoldása sikerrel járt, mert azon résztvettek az unitárius, református és a katholikus gazdasági iskolák növendékei közül többen. A beérkezett pályamunkákat iskolánként is külön birálták el s a legjobbakat a Gazdasági Egyesülethez küldték be és az ott alakitott biráló bizottság döntötte el, melyik pályázó felelt meg leginkább a pályadij feltételeinek s e bizottság itélte oda a dijakat is. A biráló bizottság három dolgozatot talált különösen megdicsérendőnek, de a legjobbnak Török Sándor I. G. Ducai unitárius téli gazdasági iskola I. éves tanuló dolgozatát találta s neki itélte az első dijat, mely egy kukoricavetőgép és egy egyfogatos kapa volt. Az első B. dijat a ciumbrodi gazdasági iskola növendéke „Ember küzdj és bizva bizzál" jeligéjü dolgozatával nyerte. E munka jutalma az EGE adományából 1000 lej volt. A második dijat Cseh Lajos iernuti I. éves tanuló nyerte, ami az EGE. adományából 500 lei volt. A harmadik dij, mely szintén 500 lej volt, nem volt kiadható, miután a târgusăcuesci gazdasági iskola tanulói nem vettek részt a pályázaton.

A Teológiai Akadémia műsoros estélye. A Teol. Akadémia november 29-én délután 6 órakor tartotta meg műsoros estélyét, melynek során az Akadémia énekkara Schubert: „A teremtőhöz" cimü énekét adta elő nagy hatással. A mai kort jellemző bevezető előadást tartott Vári Albert akadémiai dékán. „Van-e fejlődés?" cimen felolvasást tartott dr. Varga Béla egyházi főjegyző, aki a fejlődés ténye mellett foglalt állást, kimutatva a szabadelvü és maradi teológia közötti különbséget. Nagy hatást ért el a Márkos Albert, Guráth Erzsike, Cseke Vilmos és Boga László által előadott hegedűnégyes. Hatással szavalt Sebe Ferenc papnövendék, végül az Akadémia dalárdájának szép éneke bezárta az ünnepélyt.

Lelkészi kibucsuzás Pietroasan. A Pietroasa-i unitárius egyházközség általánosan szeretett és nagyrabecsült lelkésze Komjátszegi Géza, 1936. nov. 1-én bucsuzott ki egyházközségünkből. Kibucsuzása nagyon, de — nagyon meglepett mindnyájunkat. Benne láttuk egyházunk jobb jövőjét biztositó lelkészünket, egyházunk és fajunk fentmaradásáért küzdő papunkat. Rövid hét havi ittléte alatt évekre menő munkásságot fejtett ki. Szomoru szivvel vált meg egyházunk tőle... Mindent megpróbáltunk, hogy maradásra birjuk, de sajnos — egyetemes egyházunk érdeke, a Bihor-i régebbi állásába szólitotta vissza. Egyetemes egyházunk érdekére való tekintettel, e változásban megnyugszunk. Rövid ittlétét nem felejtjük soha! Uj egyházközségében munkásságára sok sikert és áldást kivánunk. A hivek részéről pedig önzetlen ragaszkodást, megértést és szeretetet. *Helybeli.*

Értesités. Az Unitárius Tanitók Általános Egyesülete f. évi dec. 12-én d. u. 4 órakor Clujon az unitárius kollégiumban értekezletet tart, melyre az Egyesület tagjait tisztelettel meghivom. Az értekezleten megtárgyalásra kerülnek a főhatósági leiratok, az egyes körökben előfordult nevezetesebb esetek, az Egyesület kiadványának elszámolása, előterjesztések és inditványok. Cluj, 1936. nov. 21. *Patakfalvi Zsigmond,* elnök.

Meghivó. Az Unitárius Egyetemes Lelkészkör a legközelebbi főtanácsi ülést megelőző napon délelőtt 9 órai kezdettel Clujon, a szokott helyen évi rendes közgyülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghivom. Şimoneşii 1936. nov. 20. Páll Dénes, elnök. Tárgysorozat: 1. Egyházi ének. 2. Ima: Vári Domokos. 3. Elnöki megnyitó és bejelentések. 4. Tárgysorozat megállapitása. 5. Jegyzőkönyv hitelesitők kinevezése. 6. Hivatalos iratok előterjesztése és összefoglaló jelentés a lelkészkörök évi müködéséről: Kővári Jakab. 7. Egyházi életünk felfrissitését munkáló bizottság összefoglaló jelentése: Dr. Kiss Elek. 8. „Az igazi pap" cimen felolvas: Bálint Albert. 9. Lelkészkör pénztári jelentése: Ürmösi Károly. 10. Jelentés az „Unitárius Szószék" állapotáról: Sigmond József. 12. Bezáró. Megjegyzés: Külön meghivót nem kap senki. A közgyülést megelőző napon délután 8 órakor a szokott helyen választmányi gyülés lesz, melyre a tagokat (lelkészköri elnököket és előadókat) tisztelettel meghivom. Egyben kérem a lelkészkörök évi müködéséről szóló jelentéseket — feldolgozásra Kővári Jakabhoz (Chinuş) — idejében megküldeni.

Az Unitárius Közlöny előfizetési ára egy évre 36 lei. Dávid Ferenc Egyleti tagsági dij egy évre 60 lei. Örökös alapitói dij 1000 lej. A rendes- és alapitó tagok az egyletnek teljes jogu tagjai s az Unitárius Közlöny-ért nem kell külön dijat fizetni. Az előfizetés csak a Közlönyre ad jogot, tagsági jogok gyakorlására nem. Lépjen be az egylet alapitó tagjai sorába!

Az I. G. Duca-i Unitárius Főgimnázium alsó osztályos tanulói 1936 november 20-án tartották meg *szavalóversenyüket,*

A versenyen hét tanuló vett részt, akik mindnyájan kitünő készültségről és öntudatos munkáról tettek bizonyságot, igazolásul annak, hogy milyen hálás önképzőköri tényező lehet az alsó osztályos középiskolai tanuló is, ha szeretettel foglalkoznak vele. A versenybiráló-bizottsága (Balázs Zsigmond, Mészáros Imre, Péterffy Gyula tanárok és Sükösd Pál lelkésztitkár) valamint a kedves vendégként köszöntött Dr. Boga Lajos odorheiu-i katholikus főgimnáziumi igazgató, a legmagasabb elismerésüket fejezték ki az elért eredmény fölött, amely egy öntudatos ifjusági munkának egyik legszebb gyümölcse volt. Itt elsősorban is dicséret illeti az alsó osztályosok lelkes barátját: *Bede Emil* s.-lelkész internátusi felügyelőt, aki időt és fáradságot nem kimélve dolgozik a diákok órán kivüli neveléséért és hasznosan szórakoztatásért. A szavalóverseny nyertesei egyenlő pontozással: Bandi Dezső és Sófalvi László IV. osztályos tanulók voltak, akik gyakorlott szavalataikkal bárhol és bármikor szerepelve csak dicséretet érdemelhetnek. A többi versenyzők is mind szép teljesitményükért megérdemlik az elismerést.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába október 20-tól november 20-ig tagsági dijat fizettek: Unitárius Egyházközség Şoimoşul Mic 1933—1934-re, Szathmáry Géza Câmpia Turzii 1936-ra, Rátz István Gherla 1937-re, Pálffy Sz. Mózes Moldoneşti 1935—1936-ra. Előfizetői dijat fizettek: Böjthe Béláné Ocna de sus 1935—1936-ra, Biró Irén, Györke Dénes Bistriţa, Id. Máté Lajos Oraşeni, Szabó Lajosné Sovata 1936-ra. Alapitói dijban fizettek: Barla Dezső Oradea és Csongvai Dénes Badeni 500—500 lejt, Ütő Lajos és felesége Veress Klára Cluj és Bölöni Mihály Craiu de câmpie 1000—1000 lejt, Ütő Béla Racoşul de jos 100 leut. Cluj, 1936, november hó 20-án.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

Szerk. üzenet. Felkérjük olvasóinkat, tagtársainkat, hogy hátralékaikat sziveskedjenek rendezni, előfizetéseiket megujitani, hogy mi is sikeresen szolgáljuk egyletünknek, egyházunknak szent ügyét.

Az „Unitárius Közlöny" megjelenik havonta.
Szerkesztő: Benczédi Pál.

HARMONIUMOK templomi, iskolai, énekkari és házi használatra, minden nagyságban.

ORGONÁK uj müvek, orgonajavitások, átépitések.

WEGENSTEIN L. FIAI, Orgona- és Harmoniumgyár
Timişoara, III., Bul. Mihai Viteazul 30.
Alapittatott 1888. — Jutányos árak, ajánlat dijmentesen és kötelezettség nélkül.

Tipografia „PALLAS" könyvnyomda Cluj, Str. Vlahuţa 3.

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY XLVI. KÖTETÉNEK TARTALMA.

Költemények. Fekete Lajos: Középen 107. Májusi vágy 111. — Ferenczy Ferenc: Jertek imádkozzunk 209. — Izsák Domokos: Haza felé 3. Husvéti óda 66. — Kónya Sándor: Ne hagyd el ősi köpenyegedet 91. — Madács Imre: Isten dicsősége 230. — Kovács Péter: Ha volna valaki 86, Meddig vágtatsz szivem 136. — Kovács Károly: Panaszra? 237. — S. Sillay Erzsébet: Jó: Szeretni 129. Eljövendő gyermekemhez 141. Drága kincs a gyermek 141. Visszhang egy zsoltárra 167. Olvassátok a Bibliát 174. — Szabolcska Mihály: Karácsonyi emlék 230. — Szentábrahámi Géza: Dávid Ferenc 193. Dávid Ferenc követője 200. — Székely Gyula: Épiteni szeretnék 28. Merre 44. Esti ima 127. Novemberi éjszakán 214.

A vallás és erkölcs köréből. Benczédi Pál: Boldog új esztendőt 1. Unitárius vasárnap 22. Az egyptomi bábák 48. Unitárius lélek 81. Husvét után 87. Az édes anya 88. Az igazi pünköst 102. Árulás a lelkiismeret ellen 111. Karácsonyi himnusz 231. — Dr. Boros György: Új évi üdvözlet 2. — Kovács Lajos: Az unitárizmns olyan, mint a hegyen épitett vár 45. Unitárius egyház és hitvilágunk 64. — Kővári Jakab: V. György angol király és a Biblia 49. — Kiss Sándor: Karácsonyi ima 229. Kővári J.: Amire a gyermekek tanitanak 210. — Pál Tivadarné: Ima 185. — Taar Gézáné: Megnyitó beszéd 191. — Vári Albert: Felhők 83.

Történet, életrajz és rokontárgyuak. Benczédi Pál: Murányi Farkas Sándor 22. Százesztendős oszlopok 36. Lőrinczy Dénes 42. Pap Domokos a Petőfi Társaságban 44. A gályarabok szenvedései 72. Simén Domokos 128. Kozma Zoltán emléke 166. Vásárhelyi János 170. Az egyház 168. Mit tanulhatunk Dávid Ferenc életéből 208. Dr. Zsakó István 233. — I. H. S.: Abesszíniáról 17. — Jelenvolt: A teológusok és cserkészek Chidean 90. A brașovi unitárius templomszentelés 103. Templomszentelés Sighișoaran 194. A turdai ünnepnapok 215. — Ferencz József: Templomszentelés Pestszentlőrincen 142. — Gálffy Zsigmond: Pálffy Márton 162. — Kovács Lajos: Az első unitárius esperesi vizsgálat Bucureștiben 212. Ütő Áron 232. — Nagy Dénes: A második ötven év kezdetén 61. — Péter Sándor: Kereszturi Sámuel 23. — Szentmártoni Kálmán: Kaáli Nagy Árpád 125. — pt.: Püspöklátogatás 186. — Ü.: Boros Jenő 206. — x. y.: Az unitárizmus fölvirágzása 133.

Gyakorlati kérdések. Lőfi Béla: A szülők és iskola 67. — Márkos Albert: Felhivás 85. — Szánthó Vilma: Az egyház és a nők 25. — Ürmösi Károly: Leborulás, vagy felállás 110.

Vegyes cikkek. Árkosi Tamás: Ki lesz a jövő Messiása 169. — Barabás Margit: A D. F. U. N. O. Sz. Csecsemővédő tanfolyama 108. — Barabás Béla: Bezáró beszéd 137. — B. P.: Nevezetes évfordulók december hóban 218. Zürzavar a világon 236. — Dr. Boros György: Főpásztori üdvözlet Pál Fe-

rencnek 196. Pályázathirdetés a turdai lelkészi állásra 139. Anyák napja Clujon 140. Felhivás a főtanácsi tagokhoz 6. Isten velünk van 26. Véletlen találkozás 234. — Dr. Ferenczy Sándor: Bors Mihály adománya 70. — Nagy Dénes: Szétszórt magyarok 131. — Patakfalvi Zs.: Unitárius tanitók tájékoztatója 196.

Tüzhely mellett. B. P.: A fajegészségügy kérdése 54. Hithüség példája 53. — Gárdonyi Géza: Jézus és a gyermekek 71. Karácsony a názárethi házban 238. — Gyallay Domokos: A fehér ördög 50. — Mikszáth Kálmán: A Székelykő 27. — Péterfy Tamás: Mese a kis gömbölyü kendermagról 4.

A természet világából. Dr. Ferenczy Sándor: Küzdelem a vetélkedő felek ellen 32. A veszettség. Férjhordozó hal 55. Átöröklés. Eugenetika 97. Mindennapi táplálkozásunk 144.

Egyleti élet és munkásság. — Az unitárius egyházi főtanács gyülése 7. — I. H. S.: A D. F. E. évi közgyülése 8. B. P.: Titkári jelentés 10. — Kk.: Egyetemes Lelkészköri közgyülés 12. Kulturdélutánok a püspöki házban 13. A Nők Szöv. nov. 20-iki hangverseny 13. — Jelenvolt: Akadémiai estély az Unitárius Teologián 13. Kévekötésbál 14. — Kahlfürst Tibor: A budapesti D. F. E. vándorgyülése 14. — Nagy S.: Karácsonyfa Diciosânmartinban 15. — Követendő példa. Egy másik jó példa 15. Második kulturdélután 29. — Patakfalvi Zs.: Felhivás 29. — Jelenvolt: Ifjusági napok Calnicon 30. Perczelné-Kozma Flora emlékünnepély 31. — Kahlfürst Tibor: A budapesti Brassai Sámuel Ifjusági Egyesület 15 éves jubileuma 31. — Teaestély a püspöki lakásban 38. — A D. F. Egylet házibálja 54. — A D. F. Nőegylet jelmezestélye 54. — Kulturdélután 73. — U. N. Sz. hangversenye és kötőkéje 74. — A cristurköri Nőkszövetsége gyülése 74. — A iarai D. F. E. I. K. évmegnyitó előadása 74. — A D. F. E. negyedik kulturdélutánja 75. — A iarai D. F. U. Nőkszüvetsége 75. — A műsoros estélyek üpye 75. U. Nőkszöv. gyermekdélutánja 94. — A falusi ifjuság Clujon 94. — Bartók Endre emléke 94. — D. F. E. köri gyülés Adamuşon 95. — Műsoros estély Uioaran 95. — Unitárius nap Aiudon 95. — Tanitói gyülés Arcuşon 95. — Cambridgei Harward egyetem 96. — Egyetemes lelkészkör pályázata 96. — A D. F. U. N. O. Sz. az évad utolsó kötőkéje 115. — Háztartási tanfolyam 115. — Külföldi unitárius nők munkája 115. — Az alba de susi egyházköri ifjuság napja 147. — A belini D. F. E. Nőkszövetsége 147. — A treiscaunei D. F. E. közgyülése 148. — Isk. ünnepély Diciosânmartinban 148. — Dr. Kiss E.: Találkozás az unitáriusokkal 149. — Rajz- és kézimunka kiállitás 149. — Jelenvolt: Ifjusági konferencia 171. Simén Domokos emlékünnepély 175. — F. L.: Az Egyetemes Unitárius Lelkészkör továbbképző tanfolyama 175. — B. P.: Nemzetköri vallásos értekezlet 178. — Sz. G.: Câmpia-turzii Unitárius Nőszöv. táncmulatsága 219. — Jelenvolt: Egyházi élet a goagiui egyházközségben 220. — Dávid Ferenc Egylet kulturdélutánjai 235. — Közgyülési meghivó 240. — Az

olvasók megjegyzései 240. — A naptárak szétküldése 241. — A D. F. E. felolvasó gyülései 242.

Egyházi és iskolai hirek. A Szabadelvü Kereszténység és Vallásszabadság Nemzetközi Társulata 19. — Lelkészképzés reformja 19. — Jelenvolt: A braşovi unitárius ünnepségek 34. Lelkészbeiktatás Adamuşon 37. — Iskolanap Cheian 38. — Kahlfürst Tibor: Brassai emlékünnepély 38. — Husvét előtti istentiszteletek a cluji unitárius templomban 56. — A Teol. Akad. második műsoros estélye 56. — Adakozás a braşovi unitárius templomra 56. — Az oradeai unitárizmus 57. — Fágăraşi hirek 58. Konf. Budapesten 58. — Pályüzati hirdetés a gyümölcsészet érdekében 58. — Dr. Gyulay Zoltán 63. — A harmadik kulturdélután 63. — Főt. Püspök úr Bucureştiben 63. — Uj esperesek 63. — Templomnvatás Braşovban 76. — Teol. Akad. műsoros estélye 76. — A cluji egyházközség közgyülése 76. — D. F. E. I. K. E. Sz. utolsó táncestélye 77. — Unitárius napok Aiudon 77. — Az igazi unitáriusság 77. Adakozás a braşovi templomra 78. — Követésreméltó példák 62. — A Lelkészkör pályázati hirdetése 84. — Szülői értekezlet I. G. Ducan 88. — I. G. Ducai unitürius vasárnapi iskola és főgimn. alsóoszt. tanulóinak mesenapja 93. — Lelkészbeiktatás Pietroasan 98. — A francia protestánsok és az erdélyi unitáriusok 99. — Kórházi betegek figyelmébe 99. — Balázs Ferenc betegsége 99. — Teologus: Teologusaink missziós utja a Tárnavamentén 112. — Konfirmáció 113. — Brassai S. ünnepély Budapesten 114. — A cluji unitárius kollégium tanulóifjuság zenedélutánja 120. — Tana István: Zászlófelvonási ünnepély a cluji unitárius kollégiumban 121. — Jelenvolt: Harangszentelés Roauan 121. — Ösztöndijpályázat 122. — A női gazd. és házt. tanfolyam 123. — Vizsga az I. G. Ducai gazd. iskolába 123. — Árkosi Tamás esperes 124. — Vizsgálatok a Teol. Akadémián 150. — A cluji unitárius főgimn. tornavizsgája 150. — Évzáró a Teol. Akadémián 150. — Uj doktor (Osváth Árpád) 151. — Pap Sámuel szakvizsgája 151. — Tájékoztató 151. — Barabás Béla szórványlátogatási programja 152. — A cluji zeneakadémia növendékei 152. — Nagy József felgyógyulása 153. — Uj teol. tanár 153. — A romániai orsz. magyar dalosszövetség 153. — Adományok a braşovi unitárius templomépitésre 153. — Közös erdei ünnepély Braşovban 154. — A cluji kollégium évzárója 254. — Balázs Ferenc hazaérkezett 155. — A ref. püspök 155. — Az egylet legnagyobb jóltevője 155. — Katholikus püspöki coadjutora 155. — Isk. kirándulás 156. — Cserkészeinkről 157. — Templomi hangverseny D. F. N. Sz. 158. — A Napközi Otthon bezárója 158. — Ifjusági nap 156. — Unitárizmus a világbékéért 158. — Az oxfordi Manchester Colleg 150 éves 159. — Támadások a kereszténység ellen 159. — A Sadhaven Bramo egyház 159. — Turda uj lelkésze 181. — D. F. E. ünnepélyek Turenin 181. — Templomszentelés Mereştin 182. — Amerikai látogatások 183. — Uj felügyelő gondnok (Dr. Fazakas Miklós) 183. — Évmegnyitó ünnepély a cluji fő.-ban 201. — Orgonaszentelés Corneştin 201. — Lelkészválasztás Cheian 202. — I. G. Ducai un. fő.g. cserkészcsapat 202. — Szopós—

Tóth festőművészek kurzusa 202. — Egyh. ünnepség Colteştin 202. — Medişori unitárius bucsu 203. — Orgonaszentelés Goagiuban 203. — Treiscauneköri D. F. Nőksz. calnici gyülése 203. — Patakfalvi Zs.: Tanitóink figyelmébe 203. — László Ferenc: Tanitóink közgyülése 221. — Mediaşi egyházközség templ.-építése 221. — Évmegnyitó a Teol. Akadémián 221. — Beiratkozások tanintézeteinkbe 221. — Adományok a chenuşi egyhk.-ben 222. — Lelkészbeiktatás Cheian 222. — Az I. G. Ducai gazd. iskola munkája 244. — Uj alapitók 246. — Az Atzél ösztöndij 246. — A Teol. Akad. műsoros estélye 246. — Lelkészi kibucsuzó Pietroasan 247. — Értesités a tanitó egyesület ügyében 247. — Lelkészköri közgyülési meghivó 247. — I. G. Ducai főg. tanulóinak szavalóverseny 247.

Irodalom. Könyvismertetés. P. Szentmártoni Kálmán: János Zsigmond 16. — Ferenczy Sándor: Énlaki rovásirás 16. — I. G. Ducai főgimn. értesitője 37. — Ütő L.: Zenemellékletről 38. Nemzetközi vasárnap 60. — József János: Firtosi rezedák 60. — Erdélyi Fekete Lajos: Ének a viharban 80. — Szentmártoni Kálmán: Dr. Görög: A magyar nemzet tört. 91. — Kovács Lajos: Bucsu és köszöntés 97. — Dr. Kiss Elek és Gálfi L.: Unitárius Teol. Akad. értekezések 118. — Teol. akad. tanárok: Unitárius egyh. beszédek 118. — Dr. Varga Béla: A pedagogia alapkérdése 118. — S. Nagy László: Az Unitárius irod. társ. története 118. — Iván László: A protestantizmus és unitárizmus 118. — Fikker János: Az Istenről való felfogás 143. — Kk.: Simén Dániel egyh. beszédei és ágendái 243. — Cp.: E. Morse Wilbur The Grave and monument of S. F. 243. — Barabás István: Igaz keresztény hitvallás 180. — Dr. Gál Kelemen: Kilyéni Ferencz József élete és kora 197. — Dr. Fazakas János: Az ardeali magyar ifjuság önvédelme 197. — Imák, beszédek, előadások a braşovi templomszentelés alkalmával 198. — Unitárius Naptár 198. — Pálffi Márton irod. alap 198. — P. Szentmártoni Kálmán: Lélek harcok 199. S. Nagy L. Unitárius irod, társtört. 200. — Hadházy Sándor: Unitárius Naptár 216. bp.: Ütő L.: A Nebó hegyén.

Házasságok. Gr. Horváth Tholdy István és Borbély Nóra 78. — Keresztesi Dénes és Ilyés Irén 78. — Szathmáry Géza és Barna Lenke 124. — Zsigmond Ferenc és Vass Sárika 124. — Rázmán Mór és Zentkó Sárika 124. — Ifj. Hintz György és Guráth Iluci 124. — Késmárky Miklós és Barabás Ibolyka 152. — Erdős Mihály és Kolozsváry Róza 204.

Gyászhirek. Vass Albert 39. — Ifj. Bedő Árpád 59. — Özv. Tana Albertné 78. — Remetei Filep Aladár 124. — S. Nagy Józsefné sz. Bodor Juliánna 124. — Firtos Lajos 184. — Dr. Hirschler József 231.

Képek. Lőrinczy Dénes 41. — A braşovi új templom 101. — A csecsemővédő tanfolyam előadói és hallgatói 109. — A cluji konfirmált növendékek 113. — A bihori templom 135. — Sighişoarai új templom 194. — Turdai lelkészbeiktató 215. — Ütő Áron 232. — Dr. Zsakó István 233.